

A
7870

Fon Bihlenstama garais deguns.

— — — — —
Jofs

no

Woldemara Millera.

— — — — —
Rigā, 1883.

M. Irbitis apgābdeņa.

0312013555

L. V. B.
№ _____ In. ~~112.516~~

28

No zensjures atvehlots. — Rīgā, 24. dezembri 1882.

Drukats pee brahķem Bufķ.

Jon Biblenstama garais deguns.

Humoreska no B. Millera.

I.

Kahdâ leelas Kreewijas pilsehtas lepnakâs eelas gresna nama otrâ tahschâ pee atwehrta loga sehdeja pahrâ jaunu sehnu. Wezakais, gadus 23 wezs, bij muguru pret logu atgreesis un schuwa swahrkeem vogas; jaunakais skatijahs pa logu us eelas un skaitija swehtahs pilsehtas skaitules, katru garam ejoscho ihpafschâ kabatas gramatikas nodatâ peesihmedams, lai pehzak waretu isrehkinat, zil skaitas, puslihdj skaitas, smukas, nesmukas, un pat nejaukas seeweetes schai pilsehtâ.

„Frizi,“ wezakais domigi eesahka, „met meeru no skaitischnas — tur nekas neijnahs. Atnefs labak par kapeiku deegus, jo schis deegs tâ famesglojees, ka pehdigo pogu wairs newar peeschubt.“

„Dahrgais Tonij!“ Frizis smehtahs, sawu draugu ajs austim fagrahbdams, „wakar Tu pats man ne tikai weenreis ween isfkaidroji, ka mums tagad gruhri laiki un jataupa, zil ween eespehjam un schodeen Tu gribt kapeiku weltigi idot! Ne brahlit, tas ne-eet! Bet man, kâ draugam jagahdâ, lai Tu nekrihti kahr-dinafchanâ —“ wimsch sakampa adatu un pogu un isfweeda pa logu — „tâ — gehrbees zeet, eesim pilsehtu apskatitees!“

Tonijam gribot negribot bij japaklausa. Sinadams ka pretoschanahs nelihdsehs, wimsch uszehlahs un noschehloja, ka papeeksch Frischa swahrkeem peeschuwis, zaur to wafcha swahrki palikuschi bes pogahm. Bet wina ghimis drihs noskaidrojahs, kad Frizis sahka dseedat:

Par naudû mas lo behdaju,
Gan buhschu istizis;

Ja weefnizneeks leegs kreditu
Ar' alus netruhfst wis —
Tad pulstiens lihds ar zepuri
Kluhs wucheram par upuri.

„Supis lai parauj! Tu arween tahds behdigs isskatees.“
Frizis zaur dseedafchanu aiskustinats issauzahs. „Waj Tu esi
atbrauzis fweſchumâ raudat? Jeb waj mehš pirmec, kas bes
naudas kabatâ hoteli dſihwojam? Zaur behdigo iſſklatu Tu pa-
modinaſi domas, ka mums nemas tik labi neſlahjahs, kâ ſtahſtam
un weefnizneeks ſahks taiſit rehkinumu. Pagaldê wehl diwas pu-
deles alus, iſdferſim tahs, buhs duhſcha kâ meets, lai waram laimi
faemnt — un laime buhs ſchodeen, to es noſapnoju — —“

„Noſapnoji?“ Tonijs pahrtrauza runatâju, — „noſapnoji!
— Ja, tas wehl truhka! Waj Tu neſahkſi paregus un puſch-
lotajus zeenit? Eij pee kahrſchu lizejeem, lai iſleek kahrtes un
iſſklaidro Tamu ſapni!“

„Noſchchloju, ka Tu mani tik ſlitti paſiſti —“

„Un es noſchchloju, ka neſſmu Jaſeps, kas prot ſapnus iſ-
ſtahſtit!“

„Smejees, zil Tew tihk“ Frizis it nopeetni atbildeja, „es
par to nemas nekauuojos, jo ſmu pahrleezinajees, ka mans ſap-
nis peepildifees.“

„Nu leez jel dſirdet, kas tas par warenu ſapni,“ Tonijs
nepazeeitigi praſija. „Tu rahdi tik nopeetnu deguna galu, ka pats
wels, to redſedams, par wehrdinu ſwehtaks paliktu! — Waj Tawi
zauree ſahbaki bij par naudas maku palikufchi, jeb notruhufcho
pogu weetâ ordeni jeb kartupeku kruſti peesprauſti?“

„Tonij!“ Frizis it nopeetni atteiza, „mans ſapnis naw iſ-
ſmejams. Tikai tad es Tew winu ſtahſtiſchu, ja Tu apſolees iſ-
turetees kluſi un uſmanigi un neſmeetees.“

„Buhſchu kluſs un uſmanigs, kâ Tſchigans aunu ſogot.“

„Nu tad klaufees, es ſapnoju tâ: Mehš ſehdejam, tapat kâ
tagad, pee atwehrta loga, ſtatidamees uſ eelu. Peepeſchi peebrauza
ſuhrmana droſchka apakſchâ pee trakteera, iſ kuras iſſkappa leels,
refns kungs, ar ſarkanu gihmi un ſlu degunu, un maſahm bal-
tahm uſhrahm. Tad mehš ſehdejam kopâ ar winu trakteeri pee
apakâ galda un es winam uſliku brilles uſ azim. Tad mehš gab-
jam paſtaigatees..... Gadijahs eet zaur kahdeem wahrteem. Mehš
ijgahjam zauri, bet ſweſchâ kunga deguns peepeſchi bij tik leels

ifaudsis, ka netika wahrtds zauri un stahweja preefschâ, tã warens balkis. Winsch kaphahs ariveen pamasam atpakaf, bet ari tas neisdewahs, mehš fmechjamees wehderus turedami. Beidsot es fmeedamees sakampu winu pee refnã deguna gala un Tu usfehdees jahtnisfi us deguna, kahds gorodowojs wehl pastuma no pakalas un tã winsch isfluwa zauri. Bet speeschotees deguns bij fabersets, tehwinsch eefahla schlauditees, pee lam selta naudas gabali bira, tã srni un — — hurah! Hollai-u!

Mums tahdus beedrus wajaga,
Kas nodser to, kas mugurã ;
Bes sekehni un bes sabhakeem
Skreen zauri krogeem, wihnuscheem! —

„Frizi, waj Tu traks? Ko Tu blaustees!“ Tonijs prassja brihnodamees fawu draugu, kursch bij pee loga peefkrehjis un flastijahs ahra, dheedadams un ar rofahm un kahjahm wifadi daifodamees. „Retrako, stahsti tahlati!“

„Hurah! — Redsi, winsch nupat peebrauza! Paskatees jel! Nupat kaph ahra — flatees!“

„Kas Tew notizees, Frizi? Ko Tu teiz, kas peebrauz?“ Tonijs pa logu ahra flatidamees waizaja.

„Winsch peebrauza! Selta Tonij, nu liksim, lai schkanda dulatus!“

„Kas tahds „winsch“?“

„Nu, winsch! Tas pats refnais gardegunis, par kuru es nupat stahstiju!“

„Waj Tu to passhsti?“

„Sinams, tã tehwa zepuri!“

„Kas winsch ir?“

„Al Tu noschhehlojamais auna-pakaufi! Waj Tu wehl nefaproti!“ Frizis gandrihs faskaitees issauzahs. „Atwer azis un flaufees ar wiseem silbeem: Schis refnais tehwinsch, kas nupat peebrauza ir tas pats, kuru es fapni redseju! Nu tik atleek gahdat, lai fahl schkaudit dulatus! Sapnis fahl peepilditees! Udsihwofim saki seemas laikã! Kelnar! holla! Kelnar!“

Kelnars eefkrehja un pallanijahs, gandrihs grihdas drehbe degunu nosflauzidams.

„Atnes duzi alus un pudeli „farkana“, bet ahtri! — Labu sakusku ari nepeemirftri panemt lihdsfi!“

„Kã pawehlat zeenigs lungs!“

Semu paklanidamees, Kelnere aisskrehja.

„Frizi, Frizi, apdomà jel, ko Tu dari!“ Tonijs galwu fratidams runaja. „Naudas mums wairs naw, bet paradu bes flaita un Tu wehl arween gribi trafot un dshwot saki! Bairal là trihs gadi, kamehr no tehwijs aiszetojahm un wisà fchàt laikà, naw ne grafis pelnits — tikai isdòts un atkal isdòts. Tu pats lasji wafar mana tehwa wehstuli, kurà tas uf goda wahrdu apsolahs neweena grafcha wairs nesuhstit, un winsch fawu wahrdu turehs tilpat, là Taws krusstehws, kurfch pehdejà wehstulè raksta, ka drihsal dahwaschot fawu naudu vreeksch bihbeles tulkofchanas Aihneeschu walodà, neta pasfaules wasankeem — là winsch muhs nosauz — par zeta naudu.“

Tonijš apklusfa, domigi galwu nokahr dams.

„Waj deefgan?“ Frizis sobodamees jautaja un tad, flahst peegahjis, ar weenu rolu galwu, ar otru firdsweetu lehni klapedams fazija: „Ne, tur wehl dauds eefchà, tikai nenahf ahrà.“ Tad winsch fàkehra Tonija rolu un to firsnigi fratidams fazija fmeedamees: „Toti pateizos, zeenijamais morala spredikotaja lungs! Zuhfu uftaisidama runa manu dwehseli toti atspirdsnaja, tilpat là pehrkona goisf fapuwuschu fehni! Tihri laime, ka jau apstelletari meefas atspirdsnajumi, zitadi wajadsetu pasteigtees, lai meefa netop greisfirdiga pret garu!“

Tonijš gribeja patlaban ko atbildet, tad durwis atwehrahš un Kelnere esdams un stenedams ar leelu kurwi rokà eenahza istabà.

„Waj pawehlat atforket, zeenigee jaunfgi?“ Kelnere, un kurwi nolizis, pasemigi waizoja.

„Sinams, bet ahtri,“ Frizis usfauza, „zitadi es nostifschu pudelehni fklus!“

Azumirki bij pudele atforketa un glahses peeleetas. Ubi jaunefki nofehdahs atshwelenè, lai waretu — là wini fazija — saki usdshwot.

Pat Tonijš, kurfch lihds fchim isturejahs til noveetni, pifnahs pudeles eeraudsidams bij là pahrewhrtees. Weenu glahsi „farlanà“ eefpehris winsch pildija tuhlin otru un uf augfchu pazehlis isfauzahs dedfigi: „Augsta laime wiseem tauteescheem un tauteechem, kas“ bet eeraudsidams Kelnere, winsch apstahjahs un beidsot peemetinaja, „kas fapno, un taifa paradus!“

Frizis faprata, pasmehjahs un tad isdsehra fawu glahsi lihds dibenam.

„Waj zeenigee fungi jau sin, kahds augsts weefis muhsu hoteli apmertees?“ Kelners pafemigi paflanijees woizaja.

Bihdamees, ka Frijis is sinahribas nepahrsteidsahs, Tonijs pafsteidsahs atbildet:

„Waj Tu domà to refno tehwinu, kurfch nupat peebrauja. Medsi, Frijzi. Tu est pafspehlejis. Kad Kelners faka, ka augsts weefis, tad tas teefcham nebuhs meefneeku wezakajs, pehz ka winsch isflatabs, bet barons jeb grafs.

„Aha,“ Kelners domaja pee fewis, „wini derejufchi — ta pehz ari tifdauds uf reis bij janefs un til agrà laika. Bet Zwans Zwanowitsch naw uf galwu kritis. Kur ziti dser un winam jaska-tahs, tur jagahda, lai kas faufs kabatà eepil!“

Abahm rokahm winsch atbihdija matus no azim un peegahja Frijim tuwaku.

Behrdfigà pafemibà galwu nolahris Zwans Zwanowitsch nostahjahs Fritscha preekschà, gaididams lai to ufrunà.

Frijis tahdu Kelnera isturefchanos pafina un sinaja, ka tas wairaf zitu nelo negaida, ka dseramu naudu. Katreis tahdà atgadjumà winsch bij Kelnere awdahwinajis, jo floyums nepeedereja pee wina karaktera kludahm — bet fchoreis tam nebija kabatà ne grafcha. Kas bij darams, lai Kelners nemanitu, ka wineem trubft naudas. Ka ari Tonijam naw naudas, to winsch it labi sinaja, jo wakar wakarà bij peetruhzees 40 kapeiku, par ko Tonijs spalwu nast atstahja Kiblahm.

„Klauf Zwan,“ winsch fazija leyni pehz brihscha, „es dereju ar fawu draugu; uf ko un par ko, naw Lawa darifchana. Tew jaisdibinà, kas sweschais lungs ir, kà winu fauz, no fureenes, un kahdai fahrtai peederigs. Bet ahtri; fche buhs rublis, wehlaq dabust wairaf. Ne, winsch fazija, isnento (tukfcho) naudas maku atkal kabatà atpakat eebahsdams, „ne, tas ne-eet, naudu dabujis Tu fahfifi schuhvot un tad es waru gaidit. Idari ko pawehleju, schigli un pareisi, tad dabust. Tagad eij, marsch!“

„Labs nahf ar gaidifchanu!“ Kelners domaja pa trepehm semè ffreedams. „Kas nedod tuhlin, tam jadod ar prozentehm. Bet leeta laikam toti swariga, jo tahdà wihsè winsch wehl nefad naw pret mani isturejees. Lai nu schà waj tà, Zwans Zwanowitsch naw mukkis; winsch idarihs fawu udewumu, kà preeks stahstit un klaufitees!“

„Nudeen,“ Tonijs fmejhahs, Kelnereim pakat noflatidamees.

„Ari es fahku tizeht, ka laime buhs; Tu proti til fwehti melot, ka dauds netruhka, ari es buhtu tizejis, ka Tew rublis makeli!“

„Tas nebij nekās, bet nu tikai melošchana eefahlfes!“

„Klaufees, Frizi, es labpraht wehletōs, ka dukatu fchāudi“ fchanas brihdis jau buhtu peenahzis. Nestnāschana mani pawisam nobeigō! — Saki jel, kà Tu domā eefahlt?“

„Mulkī,“ Frizis atruhza, „waj Tu domā, ja es finatu, kà ja=eefahl, ka tad es scheitan meerigi fehdetu. Tad buhtu fen eefahltis un isdarits!“ —

Tonijs peelehja glahses un abi istufschōja lihds dibenam; tad aissmehķeja zigarus un nolaidahs garschlauku atsweltenē, gribedami pahrdomat, kas darams.

Pehz brihtina Tonijs atkal peelehja glahses, ko tad abi isdsehra; un pehz brihtina atkal un atkal — un tad abi domaja un dsehra, kamehr wifas pudeles bij istufschotas; — bet isdomats wehl nebij nekās.

Peepeschi lehni peecklauweja, durwis atwehrahs un Swans Swanowitschs, flandamees un lozidamees eenahza istabā.

„Eoti luhdsos peedofchanas, ja Zuhš trauzeju, zeenigee lungi,“ wifsch fazija pasemigi, „es newareju nozeestees, Zums nepastnojis, zil es isdibinajis. Dauds es gan wehl nestnu, bet luhdsu apdomat, ka Swans Swanowitsch naw mulķis un ka wairaf, kà wifsch, zits neweens neprot istaujaf. Luhdsu lungi usmanit: wifsch ir Tursemes barons fon Bihlenstams!“

„Fon Bihlenstams?!“ Frizis pilnā faklā eefauzahs. „Newar buht!“

„Ja, fon Bihlenstams, is Tursemes,“ Felners atfahrtoja; un gribedams par pawehstito wairaf dseramas naudas dabut, islikahs toti newaligō. „Luhdsu peedofchānu, zeen. lungi, bet man nemaf naw wafas —“ wifsch atwehra durwis.

„Nekās, paldees par to paschu,“ Frizis fazija nemaf nepakustedamees, „eij ween tagad, gan wehlaf fatifsmees.“

„Tas par traku! atkal par wolti!“ Felners nurdeja, lehnaf pa trepem nokahpdams. Trepu galā wifsch apstahjahs, gaididams, waj netiks faukts atpakaf — bet nekā!

„Frizi,“ Tonijs fazija smeedamees, „es domaju, ja mehō gudro Swanu Swanowitschu wehl reis til strupi atraidifim, tad faimneekō rihā preeksch gaita dseedaschanas eefneegō rehķinumu.“

„Un es domaju, ka mums tagad daudj swarigakas darischanas, neta tahdu neela rehkinumu samakfat!“ Frizis wehl wairak smeedamees atbildeja.

II.

Otra deena ap pusdeenu barons son Bihlenstoms fehdeja weefnizas leelaja sahle pee tehjas galda un smehekja zigaru. Pa drihscham winsch eefkattijahs preekscha esofcha awischu lapā. Nelas winam nebij pa prahtam: tehja pa stipru — zigari pa weegleem; nelas winam nepatifa. Winsch labpraht wehlejahs ar lahdu farunatees, bet neweens no weeseem to ne-eewehroja un tad winsch lahdu ustrunaja, tas smeedamees atbildeja, ka winu nefaprotot. Pirmo reis fawā muhschā winsch noschelloja, ka nebij walsts walodai parahdijis wairak zeenischanas un eemahzijees skaidraki runat.

Schahdā garlaižigi nepatihlamā stahwolli atrasdamees winsch isdirda weepeschi fawā mihtā walodā lahdu balfi:

„Mans lungs, luhdsu waj efat islasjuschees, waj drihstu nemt awist?“

„Ja patihl, nemat,“ son Bihlenstoms issauzahs patihlami pahrschteigs.

Winsch vazehlahs ahtri un eeraudstija few preekschā pahri jaunu, glihti gehrbtu zilweku.

„Zeen. lungi, kà rahdahs mehs esam tauteeschi. Ja Zums tur nelas naw preti tad luhdsu, tepat pee mana galda apsehstees. Zo fawejeem sweschumā arween kopā jaturahs!“

„Bateizamees par laipno peefolijumu, bet newaram peekemt, tadehl ka mehs jau galdu esam eenehmuschchi, redsat tur pee wina loga. Bes tam schis galbinsch trim pa masu — bet ja Zums patiktu . . .“ weens is peenahzejeem atbildeja.

„Ja tilai Zuhš atkaujat, labpraht,“ son Bihlenstoms pahtrauja runataju. Helner, pahrnefs manas leetas us wina galda!“ Tas notifa.

„Frizi, eefahkums labs — ari beigums labs!“ weens is jaunajeem eetschulsteja otram ausi. —

Jaunee eenahzeji, kà mehs jau sinam bij Tonijs un Frizis. Lihds schim tee bij us fawu planu sagatawojuschees, kas loti

daudf publirtu un nepatiffchanas bij pagehrejis. Bet nu tee bij gatawi un operazijai wjadseja eefahktees.

Wakar wakarâ wispapreeksch bij Frizis famu selta kabatas pulksteni lihds ar lehdi kahdam Schihdam eekihlajis par 25 rubleem; no kureem diwus dabuja gudrais Zwans Zwanowitsch. Tad winsch eepirkahs par lehtu zenu schahdas tahdas leetinas, lai waretu israhditees par lepnu wihru; tã p. p. winsch nopirka jaun-selta gredsenu, lehdi un brilli, glase zindus u. z. Pehz tam winsch istahstija Tonijam isdomato planu no weena gala lihds otram, kursch nemas newareja beigt brihnitees un usflawet wina weiklo eedomu, par isdoschanos nemas neschaubidamees.

Bij jau wehls wakars. Naktis faweem tumscheem spahrneem apklahja wisu pilsehtu. Meega engels, kã arween, tã ari schoreis eeschuschoja un eemidfinaja peekufuschos un noguruschos pehz Deewa gihmja raditos dshwneekus — tikai muhsu draugus tas laikam bij aismirsis. Wakejahm azim tee walstijahs pa gultu un wakejahm azim tee fapnoja. Beidsot ap pulksten peezeem otrã rihã tee eemiga. Meega engelim nu bij laika palaidaus sustnat un midfnat jo strahdneeki jau zehlahs un gahja pee darba. —

Pulkstens sita paschu laik weenpadsmit, kad Frizis pamodahs. Winsch islehza is gultas un peegahja pee Tonija, kursch wehl arween krahza, fagrahba to pee kahjas uu israhwa to is gultas.

„Ehe, meegamiza!“ winsch fauza, „waj wehl ne-esi isgulejees. Pulkstens jau weenpadsmit un wehl nefas naw padarits!“

Tonijis uslehza kahjãs un abi eefahla gehrbtees.

Pehz kahda stundas zetorkschna tee bija gatawi un lika weefnizas fainneeku schury atfaukt.

Azumirkli tas eenahza.

Notikahs swariga faruna. Frizis garã runã dedfigeem wahrdeem isftaidroja wiau tagadejo stahwolli, aprahdidams ka tee gluschi bes naudas un ari bes zeribas naudu no radeem jeb pasihstameem dabut, ka fainneeka leelais rehkinums nekahdã wihse ne-tiffshot atlihdsfnats, jo wiau leetas ne desmito dalu no rehkinuma ne-efot wehrtas; bet ja fainneeks liktu winus apzeetinat, tad tam buhtu javeemakfa un beidsot tatschu jalaisch walã un bes tam waretu gaditees leelas nepatiffchanas, jo wini pratifshot atreebtees. — Weenigais lihdsellis, kã wis atkal par labu greestos; sehni tiktu pee naudas, waretu famakfat rehkinumu un wehl us preekschu jautri udschwot — efot . . . winsch stahstija fainneekam garus

paharus auffs, kurfch arween usmanigaki sahla klausitees un beidsot eefahla flani smeetees :

„Ja es drofschi sinatu, ka tas isdodahs, tad es teefcham nekawetos Zums palihdset, jo ari man schee tehwiini reebigi un es labraht wehletos kahdus no teem pahrmahzit!“

„Par isdoschanos es galwoju!“ Frizis issauzahs dedstgi, „ja tikai juhs mihlais, labais Lopaschkowa kungs aifleenejat waja-dstigos diwdesmitpeezi tuhkstosch rublu, tad leeta ir jau tikpat ka pabeigta!“

„Kas? diwdesmitpeezi tuhkstosch rublu! Birmaf juhs fazijat tikai desmit tuhkstosch!“ weefnizneeks Lopaschkows issauzahs pahrschteigis.

„Ja, redsat, mihlais kungs, newar sinat, ka tas isnah! warbuht wiinsch mehginâ fabaidit, un ja man naw tik daudi pee rokas, tad wiis isgudrojums famaitats,“ Frizis fazija puslihds meerigi. Es zeru, juhs faprotat mani pareist — neaismirstat ari sawu rehlinumu un to, jo wairaf naudas mehs dabusim, jo ilgaki juhsu weefniza mahjosim.“

„Diwdesmitpeezi tuhkstoschi rublu,“ Lopaschkows domigi nurdeja, „tas ir kapitalas, no ka labu laifu war dshwot! Warbuht ka wiini wiifi fasnahs un nodomajufchi mani aprahpt. — Sm — bet scho joku es tomeht negribetu garam laist. Jaunee sehti man patihl! — Lopaschkows ir bagatalais weefnizneeks wiifa wilsehta, diwdesmitpeezi tuhkstoschi rublu nespehj wiina stahwolli fatrizinat jeb pahrgroist! Lauschu apfmeekla es ari newaru tilt, jo wiini tal nedrihst, paschi sawa labuma deht plahpat. Mehginaschu, bet ar wiifu leelako apdomibu!“

Ta domaja Lopaschkows pa istabu no weena gala us otru sołodams; beidsot wiinsch apstahjahs un fazija it noyeetni :

„Kungi, esmu apdomajees un peekemu juhsu preefschlikumu. Desmi tuhkstosch rublus juhs dabuseet flaidra naudâ; ja wairaf wajadschâ, tad fahat, ka jaheet sawâ istabâ, gan tad es gahdashu!“

„Hurrah!“ Frizis, newaredams sawu preeku sawaldit, issauzahs. „Lopaschkowa kungs, turu juhs pee wahrda. Tonij, nu buhsim laimigi!“

„Sawu wahrdu tureschu,“ Lopaschkows teiza Frizim rolu fneegdams; „gahdajeet tik, lai juhsu wahrdi peepildahs. Bet par wiifam leetahm fargatees, mehginat mani peekrahpt, zaur to

Zums teefcham nelahds labums nezeltos. — Bet nu wairš naw laika vrahrot, fahksim darbofchanoš!"

Lopafchlowš isgahja ahtri un eekam abi draugi wehl nebij apdomajufchees wiufch atnahza, nesdams masu glihtu kastiti, no kuras isnehma wairal naudas papirus un isfkaitijis nodewa Frijim. Bija desmit tuhtstosch rublu!

Zaunee sehni gribeja pateiktees, bet wiufch fneedsa teem rotas un steidsahs projam fazidams: „Neveemirstat, ko Zums teizu un parahdat, ka efat wihri kas famus jaukos nodomus prot iswest!"

Masu brihtinu bij wiuf klusu.

Frijis paskatijahs speegelt, nobrauzija ar roku matuš un tad Tonijam fazija:

„Sahksim operaziju! Tu fini, kas Lew darams! Dari, ka es mahziju — un wiuf buhs labi. Gefim!"

Wini eegahja weefnizas leelaja sahlè, kur son Bihlenstams, nelo faunu nedomadams, pars wineem palihdseja, — ka jau augfcha lafijahm, — pee wiau galda nofehbdamees, — — —

*

*

*

Weefnizas leelaja sahlè farunas weizahs it brangi. Barons son Bihlenstams pafchulait vildija glahses ar wihnu un tad weenu fagrahbis vazehlahs issaufdamees:

„Atkaujat, zeenijamee lungi, fcho glahst tuffchot uf Zuhfu abu labklahfchanu! Bet ne, tas ne-eet, mehš jau wehl nepafihstamees Es esmu barons son Bihlenstams luhdsu Zufu godajamos wahrduš — —"

„Es esmu grafs Nosofetfchens un tas ir mans draugs un aifstahws adwolats Sitrowskis," Frijis fazija lepni paklanidamees.

„Ka?!" son Bihlenstams issaufzahs brihnidamees, „Zuhš ne-efat Wahzeefchi!"

„Ne."

„Bet Zuhfu isskats un waloda" — son Bihlenstams wehl arween brihnijahs; „ne tas newar buht!"

„Bet tomehr tas ta ir. Efchetrus gadus es studeereju Heidelbergâ, un zaur to ari Wahzu walodu un tikumus pilnigi esmu peefawinajees. — Bet tas jau weena alga. Behz manahm do-

mahm Bahzeescheem naw nekahda eemeſla, no muſhu beedribas atrautees.“

„Lai Deems paſatg', kapehz gan. Mums tas leels gods.“
Bihlenſtams apleezinaja. „Bet ſakat zeenijams graſa lungs, waj
Zuhs ſche pilſehtā dſhwojat, jeb tilai uſ kaſhu laizinu uſturatees?“

„Trefchā nedeka, kamehr mehſ te uſturatees. No augſtkolas iſſtaſhjees, eſ dſhwoju ahrſemē, kamehr tehwa nahwe mani peespeeda atpaſat greetees, jo eſmu weenigais mantineeks. Tahs til bij puhleſ, kamehr tikū ſklaidribā! Apdomajeet, ſon Bihlenſtama lungs, 12 muſſchaſ, katra no deſmit lihdi ſimts tuhſtkoſcheem rublu wehrtibā; kamehr tahs wiſaſ redſet dabu, jau aiſeet laiſk. Eſ teeſcham nebuhtu galā tijis, ja manſ kreetnais adwokatſ nebuhtu til uſzihtigi nopuhlejees. Ja, manam draugam Pitrowſkim man weenigi japateizahs, ka eſmu ſklaidribā,“ pee ſcheem glumajeem meleem winſch ſneedſa Tonijam roku.

ſon Bihlenſtams bij pilnigi pahrlleezinats, ka Frijis patees ſibu runajis un iſteiza wehl reiſ ſawu preeku, par to godu, ſo graſa lungs winam parahdijis, to pee ſawa galda uſnemdams. —

Pehz kaſdahm ſtundahm, tad ari ſon Bihlenſtams bija kaſhu laſhiti „ſarlanā“ wairal eemetis, nekā wina daba eeraduſe, peenahza weefnizneeks un dſiki paſlanijees pawehſtija graſa lungam, ka pehz kaſhdas puſtundas iſ pilſehtas katedrales ſahſſchotees leeliska prozeſija un ja tee wehlotees ſcho zeremoniju redſet, tad neefot wairs laika kawetees.

Frijis peezehlahs.

„Loti ſchehl, barona lungs, ka mums jaſchkirahs,“ winſch ſazija ſon Bihlenſtamam roku ſneegdams; „laut gan Zuſhu beedriba man loti patihlama, tomehr negribu prozeſiju garam laiſt.“

„Kapehz ſchkirtees?“ ſon Bihlenſtams ſazija, ari peezeldamees, „eſ tahdu zeremoniju wehl nekad neeſmu redſejis un man buhtu leels gods, Zums lihdi eet — ja atkaujāt, graſa lungs —“

„Ar preeku labpraht! bet Zuhs aiſmirſtat, ka uſ tureeni ejot mums labu gabalu zaur paſchu pilſehtu ja-eet!“

„Nu, un tad, graſa lungs, kapehz tad mehſ zaur paſchu pilſehtu newaram eet?“ ſon Bihlenſtams waizaja brihnidamees.

„Ne mehſ, bet Zuhs!“ graſa Noſoletſchews jeb Frijis iſſauzahs druſflu ſakſtaitees. „Barona lungs, waj tad Zuhs wehl neſaprotat?“

Fon Bihlenstams stahweja muti atplehtis. „Grafa kungs, es Zuhš teescham nefaprotu —“

„Frizis vafschu laik wezim leef brilles us degona,“ Tonijs domaja, un tad pee fon Bihlenstama peegahjis, tam eetschuksteja aust: „Aymeerinojatees, barona kungs, grafs tatschu negrib Zums azis lehkt!“

„Kungi, es luhdsu isskaidrojumu!“

„Barona kungs, Zuhš tatschu newehlefatees, lai topu par mehrkaku wadataju!“ grafs Nosoletschews fazija leyni, vlezus parauftidams.

Fon Bihlenstama gihmis no dusmahm pahrvehrtahs sils, ka tihtara feskte. Winsch turejahs pee krehsla, lai neapkristu.

„Es — grafa kungs! — Zuhš — mehs — mehrkakis — —“ balse usrahwahs, winsch daihofjahs tikai ar rokahm.

„Kungi augsti,“ adwokats Sitrowskis (Tonijs) eejauzahs, „attwehlat man to godu, kahdu wahrdinu lihds runat; es nomanu, ka Zuhš weens otu ne-efat vareist fapratuschu un — —“

„Ne, ne, luhgtu, naw wajadfigs!“ fon Bihlenstams to pahrtouza, „es faprotu pilnigi — grafa kungs eeskata par kaunu, ar mani lova eet; bet es esmu —“

„Barona kungs, to ne-esmu fazijis,“ grafs Nosoletschews issauzahs. „Katrä zitä weeta man buhtu par godu, ar Zums lova eet, tikai muhsu pilsehtä, ka Zuhš vafchi wateet domat, ween ne!“

„Kapehz? — so tas nosihme?“

„Peedodat, zeen. kungi,“ Sitrowskis tagad smaididams fazija, „peenahkums mani pweesch, eejaultees un pahrvratumus nowehrft. — Aklaujat, barona kungs, Zuhš tatschu esat is Tursemeš, Teitonu brahtu pehznahzejs?“

„Ja — un tad?“ fon Bihlenstams ruhza.

„Waj tad Zuhš wehl nestnat, ka muhsu pilsehtä tabds likums,“ Sitrowskis brihnijahs, „la wiseem wihreescheem no Teitonu dsi mu'ma va pilsehtu staigajot jononem zepure. Zuhš nedrihktat zepuri galwa turet, laut ari aukstums sneegtos pahr 40 gradeem. Tavehz ween grafa kungs —“

„Deesgan, deesgan, adwokata kungs!“ fon Bihlenstams no dusmahm trihzedams issauzahs. „Zuhš gribat mani isjokot — tas ir negodigi!“

„Barona kungs, Zuhš sahlat apwainot!“ Sitrowskis it pilti issauzahs.

„Zuhs netizat, ko Sitrowska lungs stahstija?“ grafs pafmeedamees prassija, son Bihlenstamu isajzinadami usflaididams; „es atdodu wifas fawas muifchas, ja winsch tilai weentu wahrdu melojis!“

„Naw wis Anglis, kas ees deret,“ weefnizneeks smihnedams peebilda. „Wahzeescheem jau pa laikam tahdas leetas bailes!“

Son Bihlenstams fakneeba duhres. Winsch buhtu labpraht teem gahsees wirsu; bet tomehr atsina, ka bij par nefpehzigu. Tahdu kaunu winsch wehl nelad nebij peedsthojis! Zauini sehni eedroschinajahs til nezeenigi runat par wina lahtu un dsimumu, bet winsch nefpehja tos pahrmahzit. Ka likums par zepures no nemshanu tilai isdomata pafaka, lai wina waretu issjokot — par to winsch ne azumirkli neschaubijahs. — Peepefchi wina azis ussibfneja un luhpas farahwahs nizinadamos fmaidos. „Ta un ne zitadi,“ winsch hubinaja. „Pats grafs man to zelu eerahdija. Ja newareschu winus pahrmahzit, tad wismasak aplaunofchu. Tad winsch issouzahs dikti:“

„Naw smuki, swefchneeku laiwni usnemt un pehzak issjokot. Es deretu, grafa lungs, ka tas tilai prasts isdomajums, ko man nupat stahstija.“

„Zuhs deretu? — derefim!“

„Bet, grafa lungs,“ Sitrowskis isbijeos eefauzahs, „no Deema pufes, Zuhs tahschu ne —“

„Grafa lungs, es turos pee Zusu wahrda,“ son Bihlenstams ahtri pahrttrauza. Sitrowska beedinaschana wina padarija it drofchu. Winsch zereja us reisu atreebtees par wifam apwainofschanahm. „Derefim! Es leeku peezwadsmit tuhlfstoschu rubtu,“ un redsedams, ka grafs loti fatruhlahs, dsirdedams leelo sumu, winsch launi smihnedams prassija: „Ka? waj Zuhs baidatees? — Zuhs ari laikam neefat Anglis!“

„Kungi, lai palcel,“ Sitrowskis luhdsahs, „deribas nenahf ne kam par labu. Til jaulas stundas mehse efam lopâ pawabijufchi un nu lai schkiramees tahda wihsé. — Barona lungs,“ winsch Bihlenstamam eetschulsteja aufi, „es it flaidri sinu, ka Zuhs pafspehlesat, un tadeht Zums dodu to padomu, atlaištees.“

Schee wahrdi son Bihlenstamu wehl waitak usmudinaja. Winsch greefahs pret grafu un sobodamees prassija:

„Grafa lungs, tad teescham Zums bailes? — es zereju pee Kreeweem dauds waitak duhschas atrast.“

„Bailes? — man? — ne muhscham! — Derefim! Us zil Zums patihf?“

„Es jau reisu teizu: us peezwadsmiit tuhlstoscheem rublu — us masalu sumu man nellahjahs!“

„Lai noteel!“ grafs issauzahs, „Lopaschkowa lungs, luhdsu manas istabas atflehgu.“

„Tuhlin, grafa lungs!“ weefnizneeks aschi uszeldamees atbildeja. „Atflehga ir manâ rakstamâ istabâ. Esat til labi, nahlat, es Zums padoschu.“

Grafs ar weefnizneeku aisgahja; ari son Bihlenstams steidsahs fawâ istabâ.

Behz mas minutehm bij wisi atpakal.

Grafs islikahs loti eelarhis. Son Bihlenstams turpreti mehginaja irahditees gluschi meerigs, laut gan wina bals trihzeja us weefnizneeku runajot:

„Lopaschkowa lungs, es labpraht newehletos, la fchi leeta teel wifai pasfaulei sinama. Tâ la Zums derefchanas zehloni flaidri passhtami, tad usaizinu Zuhš, par leezineeku.“

„Es gan labpraht tahdâs leetâs ne-eelaischos, bet Zums par patilfchanu schoreis neatraufchos — Zuhš jau efat fweeschineeks.“

„Labi,“ grafs fazija, „naudu eemalfasim weefnizneekam. Mans leezineeks buhs Sitrowskis!“

„Pareis,“ son Bihlenstams apstiprinaja, „tahdâ wihše mums neweena fweescha newajaga.“

Ubi lungi noskaltija pa peezwadsmiit tuhlstoscheem rublu us galda. Weefnizneeks un Sitrowskis pahrskaltija; bija riktigi.

Son Bihlenstams fneedsa grafam rolu fazidams: „Ja man ne-aisleegs wiszaur pilsehtu staigat ar zepuri jeb gardibeni galwâ, tad efmu winnejis, bet ja man, augstidstmuscham baronam, teel pawehlets, nonemt zepuri, tad Zuhš efat winnejuschi un Lopaschkowa lungs Zums ismaksahs pawisam trihsdesmit tuhlstoschus rublu. Sche mana roka. Likop!“

„Likop!“ wisi trihs klahrbuhdamee weenâ mutê atfahrtoja.

III.

Lopaschkowa weefniza atrodahs ne tahlu no pilsehtas zentruma jeb zitadeles. Wisahtraki no tureenes war zitadeli eekluht zaur tâ nosaukteem „Pestitaja wahrteem.“ Schis waheds zehlees

fendõs laifdõs. Rahdreif, tad eenaidneeki Kreewiju loti spaidijufchẽ un jau wifõ pilfebtu eenehmufchi, pee fcheem wahrteem zaur kahdu brihnumu notifufe ufwahrefchana, leelifka, warena ufwahrefchana, tà ka wifõ eenaidneeki glufchi fakauti un ifnizhinati. No fcha laika „Pestitaja wahrtri“ ir katram Kreewam fwehtõs. Wahrtri ir buhweti torna wihsẽ, katrà pufẽ fwehtbilde ar muhscham degofchu lampiru. Katrà, kuram zaur fcheem wahrteem jaeet, jau gabaliru preefch wahrteem nonem zepuri, nokrustahs un ifeet fokõ 20 garo gangi bes zepures, tad nokrustahs atkal, leef zepuri galwã un staigã tablak. Wai tam fwefehneefkam, kurfch aufstuma jeb zitu eemeslu dehl, nenonemtu zepuri zaur wahrteem eijot, un nepatklaufitu tur fahwedama polizifta ufatzinafchanai! Weena alga, waj augfts jeb fems, kaut ari patõ sultans jeb pahwestõs buhtu! Wahrteem bla-kam ir masa kloftera basnizina, te neklaufigo eewed un tam wefelu stundu uf zelakauleem tupedamam Deewõs jaluhds; ja tas apfolahs labotees, tad to pehz fcha foda atlaiſch, tilai tam wehl reis jaiſ-eet zaur wahrteem ar plifu galwu.

Uf fcho wahrteem fawadibu bij Frizis fawu planu dibinajis. Ja fon Bihlenstams zaur fcheem wahrteem eetu un winu apturetu, tad nebija zerams, ka winfch fapratihõs ihsto apturefchanas eemeslu, jo Kreewu walodu tas labi nemahzeja.

No Fritfcha pamahzits un ar dseramas naudas apfolifchafchanahm pawadits, Zwans Zwanowitfch aifsteidsahs pee „Pestitaja wahrteem“ un eefchufsteja tur fahwedamam gorodowojam, ka kahds wihrs leelijeõs, ka winfch weenã pafchã deenã trihs reijas ar apfeqtu galwu zaur wahrteem ifgahjis, un tadehl fchodeen nahlfchot fleepens polizifts, kas wifadã wihsẽ mehginafchot zauri tift, un ja tas ijdoſchotees, tiffchot gorodowojs zeeſchi ſtrahpers, laikam gan uf Sibiriju aifdiftõs. Schis efot nejauſchi noklauſijeõs un tuhlin ſteidſees fchurp, zeredams par tif ſwarigu mehiti kahdu griwniku nopelnit. Gorodowojs fehra roku kabatã, bet wairaf neatrada, ka tilai puſgriwnika. To pafchu winfch pafneedsa Zwanam, ar afarahm luhadams, lai peeteef lihds ſchelawinas ifmakfafchanas laikam. Zwans ari apmeerinajahs, jo winfch jau ne-efot nahzis naudas dehl, bet tilai gribedams godigu zilwefu no nelaines iffargat. Weidsot winfch apfolijahs, rif ilgi ufgaidit, kamehr fleepenais polizifts nahfs un, lai nezeltõs juſas, to gorodowojam parahdit.

Swefehã laipniba gorodowoju loti aifgrahba.

„Zuhs mani ispestijat no launa, wiasch fazija, Zwana rolu fagrahbdams, „kà lai Zuhfu augstibat par to pateizos. Atkauj, brahlit, lai Tewi apkampju.“

„Abi wihri skuhpstijahs.“

Beepeschí Zwans ísrahwahs ís drauga rokahn. „Tur wiasch ir —“ wiasch rahdija us lahdu jahneeku, kas paschu laik wahrtru gangi eejahja, — „gandrihs buhtu aís-laidis garam, man jau ne prahtà nenahza, ka wiasch jahschus jahs!“

Zon Bihlenstams pehz dereščanas bij pahrléezinajeés, ka grafs mehginahs wífadà wíshé winnet un baidijahs loti, ka to faut kà nepeekrahpj un neísjoko. Lai warbuht jau aprehínatus nodomus ísjautu, wiasch nodomaja jahschus pílfektu apskatit, un pawehleja lahdam kelnérím tuhlin apgahdat sírgu. Wísi deribas dalibneeki par to loti bríhniyahs un fahka schaúbíteés par ísdosčanós, bet pretoteés newareja, jo par to nebija pee dereščanas nekas norunats.

Wiasch bij jau gandrihs wahrteem zauri, kad gorodowojs usfauza: „Stoi!“

„Ko Zuhs gribat?“

„Luhdsu, noxemat zepuri.“

„Beebahstis, nopírks blehdis,“ son Bihlenstams ruhza, nobahledams. „Nost no zekà! — jeb —“ wiasch pazehla beedínadams jahjamo pahtagu.

Gorodowojs eenehma ahtri swílvítí mutè un ar abahm rokahn sírgu pee eemaukteem turedams swílspeja wíshá srehkà.

„Laid wákà!“ son Bihlenstams kleeđsa un dšina sírgu us preekschu.

Bet gorodowojs neatlaidahs un sírgs, fahldams skreet, rahwa to few lihds. Schini paschà azumírkk peesteidsahs ziti zaur swílspeščanu pašnóti polízísti un apzeetinaja aís bailehm un dusmam dreboščo baronu.

Wínu gríbeja west us polízijas walđi. Te peenahza weefnizneeks ar Toniju un Frízi. Us son Bihlenstama íhpaschu luhgumu, tee eefahka farunateés ar augtato polízístu un beidsot to tiktahl peerunaja, ka baronu us políziju neweda, bet nodewa turpat kloštera pahrmahzíščanai; kur eewehrosot wina augsto lahtru, nestmahšanu un nedarba pílnigu noschelosčanu, nospreeda: y u s f t u n d u kloštera basnizà us zeklauleem Deewu luhgt un tad wehl reis íseet zaur wahrteem ar plífu salwu. — —

Pehz ūpreeduma ispidišānās weefnizā nonahtot jon Bihlenstams atrada grafu un abus leezineelus pee ta vafcha galda.

„Es esmu paspehejis,“ wīnšč fajija teem ruwodamees, „weefnizneeka lungs, luhdsu, ismaksajat grafa lungam veenabtofcho naudu.

Kad ismaksafchana bij notifuse, jon Bihlenstams neveenehma no Fritschā peedahwato ūchampaneri, bet atwadijahs ihfi un jau ar virmo brauzeenu aibrauzā us ūawu tehwiju — no ta laika wīnšč wairš naw Kreewijā rahdijees. —

Otrā deenā pehz mahjā nobraulūūhanas wīnšč dabuja webstuli, kurā Frijis ūlaidri apraūtija wīū notikumū, isūlaidrodams, ūa newis wīū pilhebtā Teitoneem, bet tikai weendš wahtš wifem zilwekeem janonem zepure.

Frijis ar Toniju ūamaksaja paradus un tad uūdūhwoja ūautri. Netaisnai mantai nebij ūwehtibas. Kā nahza, tā gabja! —

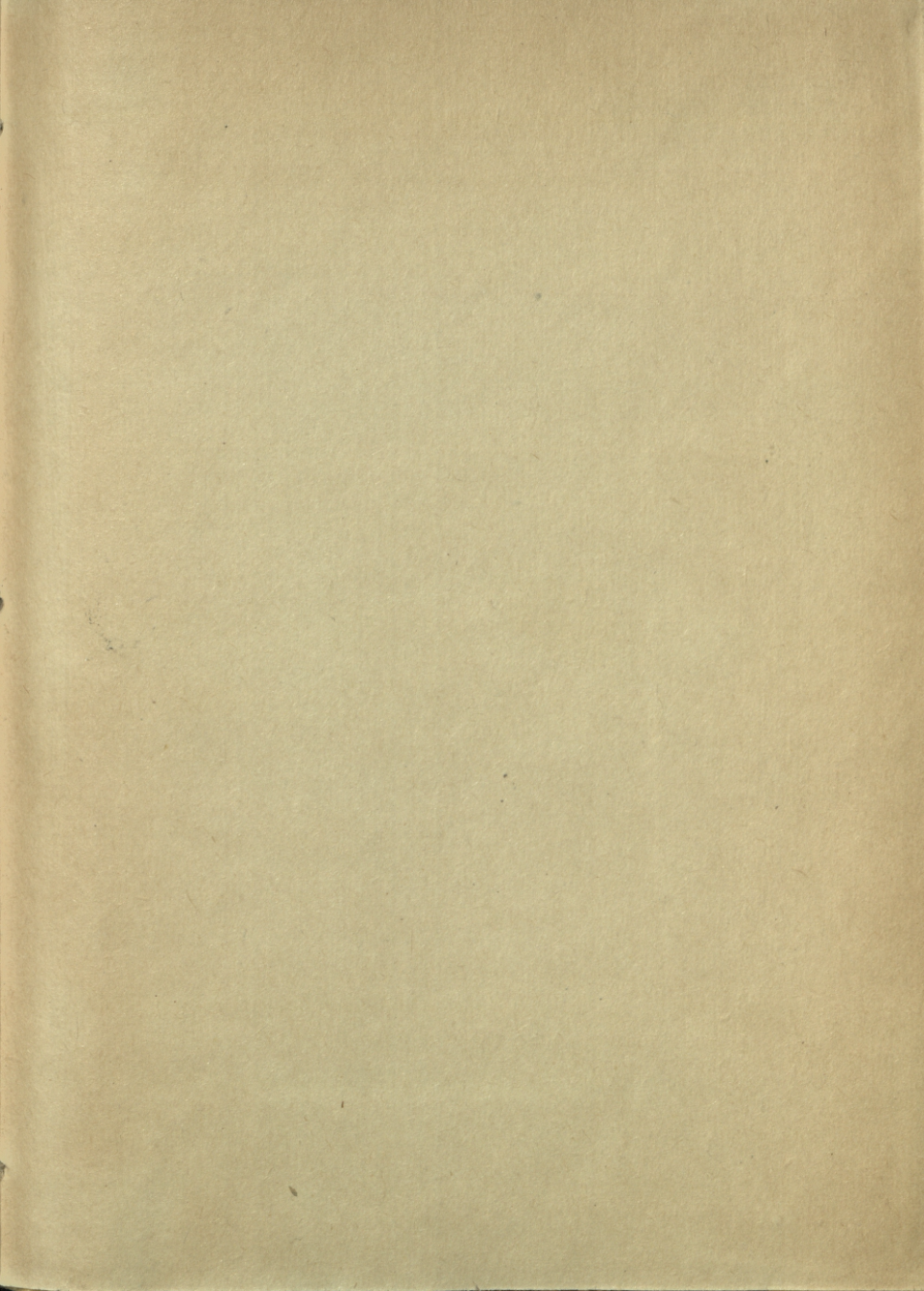
Pehz gadeem, kad tee trakuligo dūūwi jau bij atmetuūūhi, wehl daudūreis pee alus glahūes tee atminejahs jozigo ūapni un deribu, un Frijis tad alasch pilnu glahūi pazeldams mehdsā ūagit: „Proūt — nos!“ — us ko Tonijs katreis atbildeja:

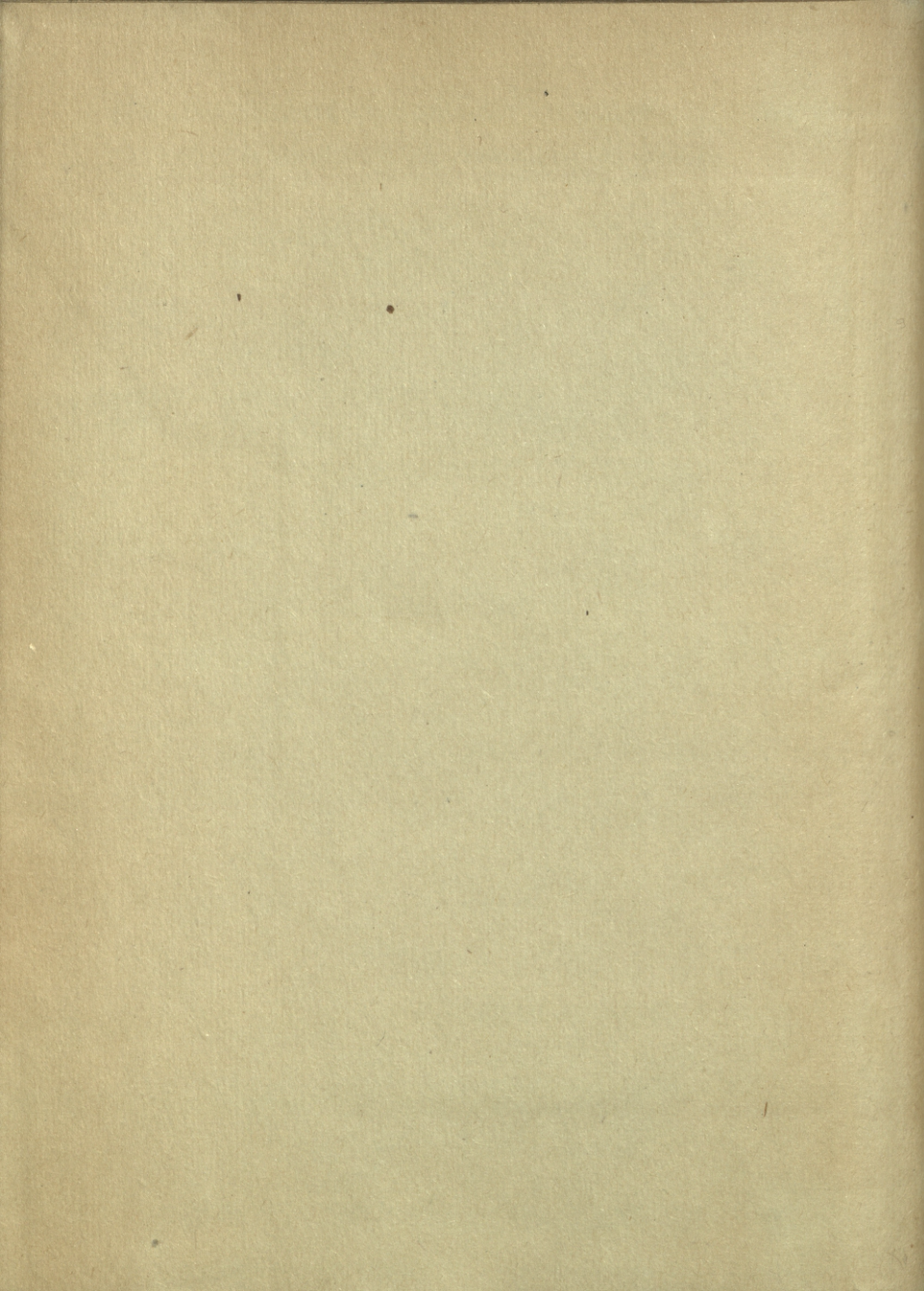
„Uū garo degunu!“

Dšhwibas apdrošinasch.	6	..
Dšimtenes skaras.	30	..
Emilija un Laura	10	..
Edgards un Marija	20	..
Gešwehtijameem behrneem.	2	..
Firsts Serebrenij	15	..
Grecheneeze	15	..
Golgotas kalnā	5	..
Golgotas zeksch.	5	..
Išstena atgreekšanas no grehtem	5	..
Indiancešhu nagšs	15	..
Jesus šw. luhgšhana.	40	..
Juhrneeku dšeemu galds	15	..
Kabatas kalendere eefeeta.	15	..
Kara lauks	100	..
Konto grammatinas daschadšs sehjumšs, šaklot no	5	..
Kreewijas wehštire	20	..
Mihlestibas ujuris	10	..
Mihlestibas gaudu-dšeešmas	20	..
Mihlestiba šas šapa mala.	10	..
Pateštbas leezineeki	8	..
Pašaulē, jeb apraksti par šauli mehneš un par šemes greešchanos	10	..
Pašaudetš muhšch.	125	..
Pulštšena willeš.	15	..
Pukites iš šadšhwes wairak mašas grammatinas derigas par šemas šwehtlu šchinkibahm	5	..
Pompeju pilšehtas pehdejas deenās	35	..
Rehšinu gramh. no Tultija		
1. data	12	..
2. data	20	..
3. data	15	..
Rehšinu isnahšumi preekšč, šatras datas	5	..
Rehšinu šchematus par 100 gaba šeem	150	..
Rokas luhšotajš.	12	..
Šalwas naudas jeb nobodšchanas grammatinas		
100 gabali	150	..
Šohnis Breešwigais	40	..

Latweešhu tautas kalendera turpinajums. Dtrašs gada gabjums. Šaita šhmes	20	..
Latweešhu tautas kalendera turpinajums. 1883 gadu Semi eemantos.	25	..
Lihka šwediki, apakšč ta titetā; Pukites un fro-nišchi šo šaišht nš lih-šišheem un wizu šapeem.	50	..
Luhgšchanas grammatina daschadas waišadšibas preekšč ilweena. Tre-šcha pawoirota druka.	50	..
Laimes wehšchanas uš dšimšchanas wahrdu un šahsu-deenahm. šaklot no	1	..
Laimes krektis	8	..
Leeldeenas jebra ašinis.	10	..
Masašs bodneeks	50	..
Mahziba par šw, křištibas šakramentu.	12	..
Muhšchiba un šaiti	10	..
Mironu walleš, jeb nomi-ruschu dwehšeles pehš nahwes	15	..
Jauns špebreens	10	..
Rakštamas grammatas daschadas	5	..
Šaldata širdš	10	..
Šabras šmilšhu tukšneš	25	..
Šapnu grammata	20	..
Šelta jubmalā	12	..
Šizibas mehrkšs.	10	..
Šehwšemes šahiti un aprak-šti ar 2 šaktehm no Balti-jas geograšiju.	40	..
Ušizigt un pašahwigi lihšš šapam	10	..
Sobugals Šalaktrewš	20	..
Šahdšchas welns	20	..
Šhdens jumprawa Undine.	25	..
Šahzu walodaš mahziba.	15	..
Šellam par šohiti	10	..
Šahdas širdš pukites	10	..
Šihrs un wahrds	25	..
Šar welsti mihletš	25	..

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0312013555

